

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului:</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor:</p> <p>Pentru publicațiuni oficiloase, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
--	---	---

Nr. 115 Pres. ex. 1940.

VASILE,

din îndurarea lui Dumnezeu Episcopul dreptcredincios al eparhiei ort. române a Caransebeșului,

iubitului Cler și Popor credincios și Onoraților Membrii ai adunării Noastre Eparhiale, dar, îndurare și pace dela Dumnezeu Tatăl și dela Domnul nostru Iisus Hristos, iar dela Smerenia Noastră arhierască binecuvântare:

În temeiul articolului 132 și 134 din Statutul pentru organizarea Bisericii ortodoxe române, convocăm și prin aceasta declarăm de convocată Adunarea eparhială ordinară a eparhiei noastre, pe Duminică, 31 Martie 1940 ora 9 a. m., în biserica Noastră catedrală din Caransebeș, unde se va săvârși întâiu sfânta Liturghie și Chemarea Duhului Sfânt, iar după aceasta va urma deschiderea Adunării în localul designat pentru acest scop.

Dreptaceea invităm pe toți Onorații Membrii ai Adunării eparhiale, ca în susnumita zi, la ora fixă, să se afle în Caransebeș, ca așa adunarea eparhială — conform Regulamentului pentru afacerile interne — să-și poată începe lucrările.

Al Domniilor Voastre al tuturor

Caransebeș, în 17 Martie 1940.

iubitor părinte

† VASILE

Episcop.

Sfinții Tibetului.

Spre satisfacția deplină a acelor care nu au cea mai bună părere despre preoții din sat, dintre cari și eu sunt unul, în loc să-mi văd de cerințele părții de tranșee unde sunt orânduit m'am tot gândit oare ce poate face Ilustritatea Sa Dalai-Lama din Lassa Tibetului?

Aveam ca oricare creștin cunoștințe foarte sumarice despre Ilustritatea Sa. Cu știința teologiei tibetane nu se ocupă, fiindcă numeroși negrii din fundul Africei au scris cărți de toată frumuseța, dar despre Ilustritatea Sa nu se găsește în nici un catalog de cărți să fie scris măcar trei rânduri. Din Lassa nu se îndepărtează să mai vadă ce se petrece în lumea largă deși e absolut sigur că e afectat de regulamentul boalei de stomac.

Tot Englezilor, marilor călători și scrutați ai scoarței pământului le revine meritul să ne deie lămuriri despre acest personaj înconjurat de o negură deasă de mister.

Intr'o bună zi Englezii curioși au pătruns la Dalai-Lama și în mod foarte diplomatic au aflat de opera capitală a Ilustrității Sale.

Și iată-o! Un călugăr tibetan, cel mai iubit fiu al Ilustrității sale, și-a săpat o gaură în pământ de măsura omului și a intrat acolo cu votul că nu are să iese afară decât la ordin mai înalt. Și ca să nu-l conturbe frații lui în meditația ce o face zi și noapte, chica și-a lăsat-o afară la suprafața pământului. Cine îi aduce de mâncare sau vrea vreun sfat îl trage frumușel de chică! Englezii i-au mulțumit frumos Ilustrității Sale pentru dovada vie a puritanismului tibetan dar ajungând la hotel au început să se scarpine la ceafă și să se mire de felul cum e înțeleasă sfințenia pe podișul Tibetului. Ei au găsit de ceva curios cum de nu și-au făcut o asemenea gaură în pământ și Dalai-Lama și toți ceilalți călugări ci numai pe Chică-Sing bietul l'a strămtorit acolo ca să servească spre arătare lumii. Un celebru călător în două volume de o mie și ceva de pagini descrie per longum et latum toate ororile cari se abat asupra capului unui European care se încumetă să călătorească prin Tibet. Bătăi și arsuri la tălpi, închisori groaznice, primejdii de a-ți scoate ochii și de a-ți tăia gâtul te așteaptă în toată clipa. Cine poate să împace sfințenia lui Chică-Sing din gaură cu sălbăcia cruntă a Tibetanilor, să o facă! Călătorul ne spune că nici cu Ilustritatea Sa Dalai-Lama nu e de glumit, fiindcă cine nu știe să-l trateze după pofa inimii lui pățește întocmai ca nenorocitul care pe un drum de iarnă s'a

întâlnit cu o haită de lupi de nu i-a rămas în urmă numai tălpile neconsumabile ale cismelor.

Necazul iubitorilor de sfințenie tibetană trebuie să fie foarte mare când vor trebui să concadă că sfințenia în senz european diferă întrucâtva de cel tibetan.

Europa întreagă, dar mai ales încolo cătră Apus unde civilizația și cultura e mai luminoasă se îngrozește de manierele lui Dalai-Lama și are o teribilă oroare de gaura unde meditează în sec Chică-Sing. Europa aceasta care la tot cazul înseamnă mai mult decât Tibetul cere dela reprezentantul de marcă ai sfințeniei să fie oameni de cultură aleasă, oameni naturali cari au lăpădat din ființa lor tot ce este prefăcătorie și răutate ascunsă. Să fie oameni întregi cari să poată înțelege și pe cei de sus și pe cei de jos. Un om de cultură, un om întreg întotdeauna va ști să deie o mână de ajutor celor năpăstuiți pe când Chică-Sing din groapă dacă îl va trage nițel mai tare de chică are să te umfle și să te bată măr pentru că sfințenia lui nu a fost niciodată ceva real, ci un fel de cearșaf cu care s'a îmbrobodit la nevoie.

Sunt vre-o câțiva ani decând am cunoscut un preot anglican din jurul Londrei. Natural, cult, sportiv și muzical, stătea câte o luna în diferite capitale ale lumii și pedesupra declama versuri din marele nostru poet Eminescu. Spunea lucruri frumoase de te uimea și eu mă gândeam ce fericit popor care se dorea după așa preot și acum a-și dori mult să stau de vorbă eu călugărul tibetan din groapa care acolo sigur că sa înlunecat și mai și decum a fost înainte de coborîre.

Intrebarea mare și hotărîtoare ce ni se pune este să mergem spre Tibet ori spre partea luminată a lumii?

Avem sub căciulă preoți și credincioși aceiași mentalitate și aceiași măsură de a măsura lucrurile din lume ori mergem pe calapodul Tibetului?

Dr. Ștefan Cioroianu
protopop.

Cu preț ați fost răscumpărați. Nu vă faceți robii oamenilor.

I Cor. 7, 23.

Epistola noastră sunteți voi, scrisă în inimile noastre, cunoscută și citită de toți oamenii.

II Cor. 3, 2.

Școlarii'n Liturghie.

Odinioară nu se putea închipui sfânta Liturghie fără învățator și fără școlarii lui. Venea și popor mai mult, că frumos împodobeau glasurile pruncilor tot cuprinsul Casei lui Dumnezeu.

Astăzi, această căldură de sfințenie a scăzut mult și multe biserici au rămas la Liturghie numai în slujba glasului unor bătrâni răgușiți, cari se miră și se'ntreabă cu durere: „Dece, acuma, când avem *stăpânire de legea românească*, nu cântă copiii în biserică?”

Mi se pare zadarnic a mai spune cele scrise și altădată în această foaie, pentru îndreptarea lucrurilor. Incerc și cred a nimeri în alt chip calea dorită.

Preotul simte mai mult durerea 'n suflet, când n' aude răspunsurile cōpiilor, la „binecuvântarea din Altar”.

Această durere ușor se poate schimba în bucurie și pentru preot și pentru popor.

În ora de religie preotul să se ocupe și cu răspunsurile din liturghie, ca o variație plăcută copiilor. Câteva cântări la finea orelor, ajunge curând la toată liturghia, așa cum preotul crede că-i mai bine și frumos. Se poate face această cântare și după ora de religie, dacă nu-i urmează alt obiect al învățătorului. Când odată școlarii mărișori au prins a cânta, ceilalți învață dela el ușor, fără altă osteneală. Astfel glasul școlarilor se va lega frumos de al părintelui din Altar, care i-a învățat.

Un cantor de strană îi va purta în locul învățătorului împovărat astăzi și cu premilităria, chiar în timpul Liturghiei.

Și Doamne, cât am dori să vedem că :

*Religia în școală
Se' nvață cu blândete,
Ca pruncii să cuprindă
Frumoasele povețe.*

*Și toți să vadă fața
Preotului — senină,
Smeriți s' asculte glasul
Chemării la lumină.*

*Să nu se dea pedepse
În clipe iritate —
Bătae, închisoare,
De „lecții ne' nvățate”.*

*Și dacă buurul preot
Cu pruncii lui mai cântă,
El face și la școală
A doua slujbă sfântă.*

G. B.

Adevărul.

Miraj plutind înaintea ochilor pământeanului, țel urmărit pe drumul desfundat al vieții, minune a curățeniei născând din bălării, iată numai câteva din fețele vecinic căutatului *adevăr*.

O cerință fierbinte de adevăr caracterizează pe omul ce iese din comun — de multe ori fără ca el să-și dea seama de aceasta. Cerința lui însă numai astfel își găsește obiectul căutat, dacă sufletul lui e a priori înnobilit de sentimente și calități superioare: cinste, omenie, și mai presus de toate: *sinceritate*.

De acea e ușor înțelegibilă strădania *minciunii* de a sugruma adevărul... strădanie și osteneală zadarnică, căci precum nu este noapte căreia să nu-i urmeze ziua, tot așa nu s'a ținut încă vâlul care să fie în stare să înăbușească pentru totdeauna adevărul.

Dar, pe cât e de fierbinte dorința de adevăr a omului nobil și sincer, pe atât e de mare urîrea adevărului ce emană din inima omului învățat în mlaștina păcatului și a minciunii. Fie din interes, fie din încăpățănare, unul ca acesta totdeauna se va pune în calea adevărului — iar plata sa îi este după merit!

Drumul străbătut de adevăr dela naștere până la recunoașterea lui unanimă, e presărat de jertfe... Legiune poate fi numită ceata celor cari s'au jertfit pentru el...

Ce splendidă ne apare îndrăzneala lui Daniil, carele nici în peștera leilor nu abdice de *crederea adevărului*.

Sau, care este balanța care ar putea cântări greutatea *prezistenței întru adevăr* a lui Ilie proorocul?

Iată aureolă cerească tronând desupra Golgotei, unde Sânge Sfânt a curs pentru *sfințirea adevărului!*

A fost oare vre-unul dintre privitori care să fi înțeles mila ce se oglindea în ochii blândului diacon Ștefan, primul ucis cu pietre pentru *propovăduirea adevărului*.

Apoi, miile de martiri depunând, drept supremă jertfă pentru *urmarea adevărului*, viață neprihănită.

Fiorii admirației ne trec gândindu-ne la bărbății „Oștirilor Crucii”, topite în luptele dure pentru *păstrarea adevărului* pe Pământul făgăduinței.

Sânge — sânge și viață de mucenic a fost însoțitorul *genezei adevărului!*...

*

Numai cine n'a trăit nici când în sânul familiei, cine n'a fost părtaș dragostei părinților, numai unul ca acesta n'ar putea înțelege chinul

și tragedia sufletului lui *Benedictus de Spinoza* filosoful, carele pentru că a îndrăznit să caute peste adevărul învățat de Talmud, de frații lui de sânge a fost excomunicat din sânul Bisericii, iar părinții lui l-au bocit ca pe mort — punându-i în spate și povara „blestemului mare“.

Sau *Galilei*, carele pierde catedră, avere, considerația cetățenilor și familie, pentru afirmarea unui adevăr, care, azi, apare banal: pământul se 'nvârtește!

Toate chinurile lumii n'ar fi fost în stare să decidă pe acești martiri și mucenici să abzică de servirea adevărului chiar și cu prețul vieții lor! — Frumos vorbește *Thomas Carlyle* în celebrele lui discursuri despre „Eroi și cultul eroilor“, căutând să explice constituția sufletească a omului mare-erou:

„Despre un om mare, îndrăznesc să spun, că e de necrezut ca el să fi fost altcum decât *adevărat!* Aceasta îmi pare condiția fundamentală a existenței lui!...

Nici un om nu e în stare să facă ceva mare, dacă el, înainte de toate... nu este ceea ce eu numesc un om sincer. Afirm, că *sinceritatea*, o sinceritate mare, adâncă, este prima însușire a oamenilor cari sunt, într'o oarecare măsură eroici... Sinceritatea omului mare este de așa natură încât el nu poate vorbi despre ea, nu e conștient de ea... Și omul mic e părtaș acestei caracteristice, căci doar și el este o creatură a lui Dumnezeu, totuși, *omul mare, nu poate exista fără a fi sincer!*

*

Astăzi, din nou popoare armate stau față în față fiecare căutând să impue adversarului idealul pentru care luptă: „Libertatea popoarelor“ de o parte, „Spațiu vital“ de altă parte.

Până la stârșit, cine ar putea spune, care va învinge. Una însă știm și simțim tot mai clar: ca de atâtea ori în decursul istoriei, învingător va fi *adevărul*, singurul în stare să facă uitate ororile uciderii semenului, singurul în stare să zidească noua: Pace a lumii!

L. D

Corp material și corp spiritual, — care dominează 'n lume și 'n vecinicie —

Ce este născut din carne, carne este și ce este născut din spirit, spirit este. (Ioan 3, 6)

Nu știu cum, dar fără să vreau, mă gândesc că m'am născut, după cum cu toții v-ați născut, dintr'o plămădeală în corp material, în care sălășluiește un corp spiritual,

De bună seama că și pământul a fost plămădit și e bătrân de peste 7000 de ani, cu toate acestea există, n'a murit. Omul zice-se că îmbătrânește și moare, eu zic: pământul deși e bătrân, trăește și a primit în sânul lui, atâtea trupuri strămoșești, pentru noi și viitori, pământul este și va fi tot tânăr, așa și omul, trupul — materia — cât și sufletul — spiritul — va fi vecinic tânăr în vecii vecilor.

Cu toții ne-am născut goi, săraci fără avere, tremurând de frig, flămânzi, strigând și plângând după ceva. De nu era mama noastră dragă și tatăl nostru scump poate și muream. Ei au făcut ceea ce și alții au făcut cu ei, ne-au îmbrăcat, încălzit, dat de mâncare și mai târziu ne-au dat puțința de a câștiga pâinea cea de toate zilele, apoi bogăția sufletească și cea pământescă. Vă rog și gândiți-vă puțin la facerea lumii, cine a făcut toate acestea la cei dintâi oameni, când nouă ne-au făcut părinții? Cine? Toți oamenii din toate timpurile au crezut în ceva, în acel ceva ce conduce acest univers văzut și nevăzut, mai bine zis natura lui Dumnezeu. Noi l-am numit Dumnezeu. El este pretutindeni un spirit în toate. Apostolul Pavel zice: „trăim, ne mișcăm și suntem în el“, iar spiritistul Giordano Bruno zice că împărtășește această cugetare a apost. Pavel că este un spirit în toate, nu se află nici un corp, fie oricât de mic, unde să nu fie cuprinsă o părticică din substanța dumnezească, ce-l însuflețește“.

Tot omul cu o minte sănătoasă dela cel ne 'nvățat până la cel învățat crede că așa este și se 'nchină spiritului, care plutește în întreg universul. Dacă n'ar fi nici noi nu am fi, nici lumea. Sunt apoi și oameni de aceea cari tăgăduesc existența sufletului și a lui Dumnezeu. Aceștia sunt așa ziși oameni fără căpătâi sănătos, căci nu înzadar prorocul David îi numește „zi-s'a cel nebun în inima sa nu este Dumnezeu“. Pe bătrânul Voltaire mulți abazi și cardinali l-au osândit și deochiat că ar fi fost ateu, însă B. P. Hașdeu ne spune: nu voi uita niciodată cele două ceasuri, pe care le-am petrecut cu fiica mea la Ferney, în parcul și în casa, în odăița de lucru a nemuritorului cugetător: la stânga dela poartă se înalță o bisericuță, deasupra căreia se citește: Deo erexit Voltaire — „Voltaire a ridicat-o lui Dumnezeu“.

*) Un copil bun, fiul unui om bogat, învățat, dar credincios, se îmbolnăvi greu și muri, neputând fi scăpat de medici. Mai înainte de a muri el chemă pe tatăl său și îi spuse: „Tată, te-am auzit de atâtea ori zicând către mama, că după ce omul moare nu mai rămâne nimic dintr'ânsul. Pe când mama îi zicea că Religia

îi spune, că sufletul omului nu moare odată cu trupul. Ci că odată și odată și trupul însuși are să învie, și, dacă a fost bun, are să trăiască o veșnicie lângă Tatăl din ceruri: Tată, spune-mi, te rog, acum când mor și eu care este adevărul? Pe cine trebuie să cred? Pe mama? Sau pe tine?"

La auzul acestor vorbe tatăl isbucni în plâns și îi spuse: „Dragul meu copil, crede numai aceia ce a zis mama ta; pentrucă aceia ce ți-am spus eu nu-i așa de sigur, precum este ceia ce ți-a spus mama“.

Mă gândesc și vă gândiți, la viața trăită pe acest pământ, că o trăim așa cum trebuie? Ne gândim mai mult la trup și bogăție, decât la suflet și sănătate? Eu zic că murim și trupul — materia — trece în pământ, totașa cum s'a născut gol, sărac flămând, în frig, viermii îl mănă cum mănă rugina fierul. Nimic nu se pierde în univers. Substanța își schimbă forma dar nu încetează niciodată să existe. Materia este vecinică prin aceia că rămâne din el un scrum de țărână.

Dară sufletul? Acest spirit de viață trece în altă viață. Încotro? Mary Pickford ne spune că a găsit următoarele cuvinte într-o veche scriere ebraică. Iată-l:

„Și timpul n'are să-i mai îmbătrânească

Pentrucă vor trăi deasupra acestei lumi

Și vor fi asemeni îngerilor

Egali stelelor,

Și vor fi transformați după cum vor dori

Trecând dela frumusețe la sublim

Și din lumină — în splendoare — “

Spiritul omului este o scânteie divină și primește această scânteie imediat ce se naște. Spiritul și materia nu sunt una ci sunt două. Una este spiritul și alta materia. Ei sunt despărțiți înainte de naștere și după moarte. Sunt împreună numai dela naștere până la moarte. Spiritul trăește în veci, patria lui este între cer și pământ, nu-l vedem, nu-l putem pipăi, dar îl simțim pretutindeni, este în tot locul și se mișcă în văzduh. „Vântul suflă unde vrea și tu auzi vuetul lui, dar nu știi de unde vine, nici încotro se duce. Astfel este cu oricine care e născut din spirit.“ zice evangh. Ioan.

Am un aparat de radio ascult Bucureștii, apoi imediat o mulțime de stațiuni și ce repede sosesc undele acestea și încă dela ce depărtări mari, așa e și cu spiritul, e pretutindeni în infinit.

Mulți se întreabă unde trăesc spiritele după

adormire? Se vorbește de raiu și iad, lumină și întunec, bine și rău, înger și diavol, oi și capre, stânga și dreapta, fericirea și nefericire. Mare este deosebirea între a alege căci de spiritul nostru depinde cu ce s'a îmbogățit în viața pământească primind una sau alta.

Spiritul omului cel bun după adormire petrece în chiar apropierea familiei sale, vede și aude tot, este îngerul păzitor al celor dragi ai lui, cu un cuvânt este fericit. Spiritele cele mari și curate, sfinții creștinismului, înălțându-se până la Dumnezeu, devin mijlocitori între cer și între pământ.

Spiritul omului cel rău după adormire petrece în locuri necunoscute și neumblate, în peșteri, prăpastii, plânge și se vaetă că nu poate ajunge acasă la ai săi, unde-l așteaptă nevasta și copiii, el nu știe că a murit, cu un cuvânt este nefericit, numai cei vii mai pot ajuta prin rugăciunile lor.

Și dupăcum am amintit mai sus fiecare după ale sale fapte va primi fericire ori nefericire, deaceea căutați mai mult și hrăniți lăcașul spiritului vostru care locuește în voi, cu cuvântul lui Dumnezeu și faptele voastre cele bune, decât de pânțec, căci pe această din urmă vermii îl mănă, pe când spiritul nu-l mănă nici vermii, nici moliile, nici rugina, ci ea este comoara cea de aur de mult preț.

Și zic împreună cu cei mulți că sfinte sunt cuvintele Apostolului Pavel care a zis: „Seamănă-se în stricăciune, sculase-va în nestrăicăciune: seamănă-se corp material, sculase-va în corp spiritual“.

Pr. Aurelian Șt. Chepic.

Pe marginea bucoavelor.

Setea de necunoscut, gândul de a descoperi vestigiile vremilor m'a obsedat încă de pe băncile liceului, dar mai ales în ultimul an, când mi-se propunea sociologia.

De atunci nutresc gândul de a descoperi trecutul satului copilăriei. Visul a început a se realiza abia după ce m'am înscris la Teologie.

Aci, însă, prin îndemnul insistent repetat ale cunoscutului istoric și profesor Pr. Gh. Cotoșman, în vacanța de Crăciun m'am apucat să descifrez trecutul lăsat de strămoși, pe filele îngălbenite, roase de mâini și picurate cu ceară ale cazaniilor, ce abundă în fiecare biserică din acest colț de țară, să șterg praful depus pe aceste relicve sfinte.

Aceste cărți bisericești sunt de o importanță

covârșitoare în ce privește trecutul unui sat, oraș sau chiar al unei provincii. Sunt adevărată istorie... „Ele sunt — după afirmația d. S. B. Mușeșianu ¹⁾ — singurele și adevăratele noastre cronici, netăgăduite izvoare ale istoriei, oglindirea stărilor sociale și culturale de atunci“.

Aceste cărți bisericești din cari sunt pline stranele noastre bănățene, sunt majoritatea venite din Țara Românească și folosesc ca argument al legăturilor spirituale dintre cei de dincoace: Bănățeni și Ardeleni și cei de dincolo de peste munți din Țara Românească.

Marea valoare a acestor cărți bisericești constă în însemnările făcute marginal pe mai multe file fie în susul, dar mai ales în josul paginilor sau pe filele libere, de preoți, dascăli sau țărani cunoscători de buchii. Aceste însemnări sunt sau date particulare sau cu caracter local, general, prețioase pentru trecutul nostru istoric și cultural.

Bunăvoința Pr. Romulus Suci, parohul comunei Ticvanul-mic, mi-a pus la îndemână cheia celor două strane din biserică în care am primit baia botezului.

Descuind strana dreaptă am găsit numeroase cărți de rit, legate în scoarță de stejar și piele. Înainte, aceste cărți erau răvășite prin toate ungherele bisericii. Datorită râvnei pr. R. Suci, au fost adunate și scuturate de praful ce se depuse pe ele, ca mai apoi să fie închise în cele două strane spre mărturie viitorului.

Se găsesc cărți foarte vechi și deci de o valoare reală. Astfel cea mai veche este „Cazania“ de la Râmnic, ce datează din 1748, de care s'a ocupat și d. I. Stoia-Udrea în Dacia ²⁾.

Această Cazanie „acum întâiu sau tipărit în zilele prealuminatului Domn: Io Grigorie Ghica Voevodu întru alu douălea domnie. Cu blagoslovirea prea osfințitului mitropolit: Chir Neofitu și cu toată cheltuiala sfinției sale iubitoriului de Dumnezeu: Chir Climentu episcopul Râmnicului. În sfânta Episcopie a Râmnicului, anul de la facerea lumii 7256“.

„Sau tipărit de cucernicul între preoți Popa Mihai, Atanasie Popovici tipograful Râmnicianului“.

Răsfoind această Cazanie, ce se găsește într'o stare foarte bună, am găsit scris în josul paginilor următoarea însemnare: „Această sfântă și Dumnezeiască carte ce se chiamă: Panceniă iastă a beserici dila Ticfani-mici și iastă cumpărată cu bani gata florinți: 15 iar carii din cei besericești adică din preoți sau din grămătic

sau din boieri sau din sicastrăi adecă din călugări sau din arhirei sau dintralte lirului strin, sau ori carii aru îndrăzni sau să o fure sau să o înstrineze sau să socotească neștină cu minte proastă ca să o înstrineze iară carii aru îndrăzni ca să o fure acela omu să fie anatema și supt blestămuli acelora: 318 sfinți părinți ce sau strâns la întâiul sobor dela Nicheia și de alți sfinți părinți ce au făcut al doilea soboru din Țarigrad: 186 și altreilea soboru din Efes: 200 și de al patrulea soboru ce sau adunatu în Halchidon: 630 și al cincilea soboru: 165 și de al șasălea soboru 174 și să isă veasă mațale cala Arie și amu scrisu eu Ioan Nedici fratele popi Pavelu din Oravița cându amu fostu la Ticfani mici de amu învățatu nește câțiva copii carte aceasta amu scrisu pentru carii voru ceti să mă pomenescă și pre mine mai sus numitul Ioan la anul de la înnoirea lumi: 1761 iar dela zidirea lumi: 7269 în luna lu Noemvrie 27 de zile și amu scrisu cu mână de țărână și mâna va putrezi iar scrișoarea va sta în veaci: Amin“.

Aceasta este cea mai lungă însemnare blestem pe care am găsit-o. Ea ne arată că în acelaș timp comuna Ticvaniul-mic n'avea un dascăl stabil, — în afară de preoți — care să lumineze mințile la „niște câțiva copii“ cu duhul slovei de bucoavnă ci venea din Oravița.

O altă însemnare la finea Cazaniei e următoarea de dată mult mai recentă: „Amu scrisu în 5 Iunie 1871 Eu Preotulu Pavelu Trăilă și amu scrisu cu mână de țărână, mâna va putrezi, scrișoarea va rămânea în veciu: Amin“.

Răsfoind mai departe bătrâneștile cazanii am găsit încă un blestem pe care-l voiu publica într'un număr viitor.

„Și iată — scrie dl I. Stoia-Udrea ³⁾ — de pe filele ruginite de vreme și roase de-atâtea degete aspre ce le-au răsfoit se desprind tot mai multe și tot mai aievea figurile vechilor preoți și dascăli și cărturari ai satelor... Le-a pierit de mult pomenirea, le-au putrezit fără de noimă tremurătoarele lor „mâini de țărână“ dar slovele lor colțuroase și grele au rămas deapurarea vii, comori azi regăsite, mărturie mare trecută peste veac“.

Gheorghe A. Milovan.

³⁾ „Comori regăsite“, Dacia An. I Nr. 16 din 17 Aug. 1939.

Toți bunii Români

subscriu

Bonuri pentru înzestrarea Armatei!

1) „Dacia“ — an. I Nr. 91 — 6 Noemvrie 1939.

2) Anul I Nr. 16 din 17 August 1939.

Un cartier întreg de romi trec dela concubinaj la taina cununiei.

Pentru cei ce cunosc modul de vețuire a romilor, starea lor socială și economică, mizeria crescândă în proporție cu greutatea traiului, precum și împrejurările de tot felul, va constata că și viața lor religioasă a fost foarte puțin pusă la punct. Explicația acestui fapt, nu e greu de găsit, dat fiind angrenajul special de circumstanțe, în care se găsesc romii. Vara, romii, lucrează din greu cu întreaga lor familie. Iarna din contră, șomează și se oftică cu întreaga familie în cea mai grea și mare mizerie. Dar nu trebuie să aruncăm anatema pe ei. Este cum am spus, o fatalitate care-i paște.

Romii, alminteri, sunt plini de calitate. Vitalitatea extraordinară a rasei lor au făcut din ei, oameni cu foarte ascuțite simțuri artistice și tehnice. De aceea mulți din ei sunt muzicanți virtuozși și tehnicieni vestiți, dar în ceace privește viața lor religioasă a lăsat de dorit.

De comuna frunțașă Ciclova Montană este legat și un vestit cartier de romi. Semnalăm un fapt îmbucurător că aici Biserica este vie prin slujitorul ei, care a pus în valoare laturile sufletești ale romilor spre consolidarea morală a întregului cartier.

Părintele Vasile Crețu care este și învățator în acest cartier, a căutat în mai multe rânduri să țină seamă de circumstanțele speciale ale romilor, căutându-le să le rezolve în chip minunat. N'aș fi bănuit niciodată că și romii se pot decide să părăsească viața lor nelegiuită și anticreștină pentru ca să-și întemeieze căminu pe o realitate în duhul creștineștilor învățături care luminează și înalță. Îți era mai mare dragul să vezi pâlcuri de oameni vrâstnici, cu o nobleță în suflet de pioneri ai Domnului, cum au cerut binecuvântarea Bisericii, prin pecetluirea cu Sfânta taină a cununiei, după cuvântul Scripturilor Sfinte.

Desigur că și în jurul acestei chestiuni care a fost realizată cu o pasiune desinteresată, au mișnat suspiciuni și calomnii.

Dar părintele Vasile Crețu, secondat de admirabila bunătate și înalta înțelepciune a d-nei

Ana-Maria Crețu cu a d-lui contabil Ion Baies în calitatea lor de nuni, au înlăturat toate pedicele, sfidând suferința și disprețuind intriga.

Căci trebuie să se știe, Biserica a așezat căsătoria în rândul celor șapte taine, alături de Sf. Impărtașanie. Cine, ar mai refuza, în timpurile de azi, aceste taine, acest act evident divin, face o brutală inpietate și o curată nebunie.

Cununia religioasă a fost întotdeauna înconjurată cu ceremonial. Ea trebuie trăită în conștiința tuturor. Pilda dela Ciclova este edificatoare. Și romii consimt să trăiască o viață intens religioasă.

Iosif Crețu.

Ș T I R I

Predici în Catedrală. În Dumineca lăsatului de carne a predicat pâr. Isaia Suru, iar în Dumineca lăsatului de brânză P. S. Părinte Episcop Vasile.

Concert religios organizează azi, Dumineca Ortodoxiei, Corul Catedral din Caransebeș. Programul: Predica P. S. Pâr. Episcop Dr. Vasile Lazarescu, G. Muzicescu: Acum slobozește, D. Cusma: Trupul lui Hristos, P. Cesnokov: Credul, S. Dragoi: Pre Tine Te laudăm, G. Dima: Irmosul Intrării în biserică. Cond. de cor: prof. D. Cusma.

Intre candidații reușiți la alegerile de membri în Adunarea eparhială este și părintele *Serafin Băianu* preot în Margina, ales în cercul electoral V Coșava, în locul căruia s'a publicat — din eroare — numele altuia. Facem cuvenita rectificare.

Miercurea și Vinerea vor fi zile fără carne în toată țara. Măsura luată de dl ministru Ionescu-Sisești e foarte bună, nu numai pentru că se cruță vitele de muncă, ci — mai ales — după însăși motivarea ministrului Agriculturii, societatea românească se va obișnui să revină la adevărata tradiție creștinească.

Finlanda a încheiat pace cu Rusia. După eroice lupte, finlandezii au fost constrânși să încheie pace cu Rusia. Pacea impusă de ruși este umiltoare pentru că rupe din trupul țării o parte importantă, totuși eroismul dovedit de acest popor va rămâne de-a pururi proslăvit în istorie.

Pentru Muzeul eparhial a dăruit preotul Porfir Crisciu din Surducul-mic un exemplar din *Liturghia* lui Antim Ivireanu. Pe scoarța cărții — stejar îmbrăcat în piele — se vede foarte bine stema Voevodului Constantin Brâncoveanu.

Cartea se ține în stare bună. Mulțumirile noastre pâr. Crisciu pentru prețioasa danie!

Concurs

În baza ordinului Venerabilului Consiliu eparhial Nr. 6968 B. ex 1939 din 8 Decembrie 1939, se publică concurs, cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Foaia Diecezană”, pentru postul de preot la parohia a II de clasa II-a din comuna **Grebenăț** protopresbiteratului Vârșeșului, devenită vacantă pe urma abdicării preotului Adam Fiștea.

I. Beneficii.

1. Sesiunea parohială în estindere de 32 jughere 750 stân. □
2. Birul parohial uzitat.
3. Veniturile stolare uzitate.
4. Nefiind casă parohială, de locuință se va îngriji alesul preot.

II. Indatoriri.

Preotul ales este obligat a-și împlini toate datorințele preoțești și pastorale, a predica regulat în fiecare Duminică sau sărbătoare și a catehiza la școala primară, fără nici o altă remunerație.

Toate impozitele după beneficiile de mai sus cad în sarcina preotului ales.

Ceice doresc să ocupe acest post, întrucât vor avea calificarea cerută pentru parohii de clasa II-a, precum și binecuvântarea P. S. S. Episcopului diecezan, să-și înainteze cererile, adresate consiliului parohial ort. rom. din Grebenăț, prin Prea On. Oficiu protopopesc al Vârșeșului.

Reflectanții se vor prezenta, pe lângă prealabila încunoștințare a Prea On. Domn protopresbiter tractual, în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, însă nicidecum în ziua de alegere.

Grebenăț, din ședința consiliului parohial, ținută la 17 Ianuarie 1940.

Președinte: **Nicolae Suci.** 2—3 Secretar: **Pavel Ștefan.**

În conțelegere cu Oficiul protopopesc.

Ioan Geția
adm. protopop.

Dumnezeiasca Liturghie

a Sfântului Ioan Gurădeaur.

Tipărită în zilele

Prea Înălțatului Nostru Rege **CAROL II**

Prețul lei 50

Convocare.

Nr. 1590 E 1940.

Delegații preoțimii, profesorilor, Academiei teologice și Funcționarilor dela Consiliul eparhial, precum și protopopii tractuali, se convoacă la Adunarea generală anuală a membrilor fondului de ajutorare reciprocă a salariaților eparhiei Caransebeșului pe ziua de *26 Martie a. c., la orele 10 a. m.* în biroul Consiliului eparhial.

Obiecte:

- Darea de seamă asupra gestiunii anului 1939.
- Cauze curente.
- Caransebeș, la 14 Martie 1940.

Episcopul:

† **VASILE**

Secretar eparhial:

Presb. Petru Toma.

BIBLIA

Tradusă după textele originale ebraice și grecești de preoții profesorii:

VASILE RADU și GALA GALACTION

din Inalta Inițiativă a

MAJESTĂȚII SALE REGELUI CAROL II

Prețul lei 140.

La „**Librăria Diecezană**” din Caransebeș sunt de vânzare:

Prof. **CONSTANTIN VLADU:**

„**Manual de Tipic**”

cuprinzând toate serviciile din postul sfințelor Paști. — Prețul 180 Lei.

Prof. **CONSTANTIN VLADU:**

ANTOLOGHION

cuprinzând toate serviciile divine din decursul anului. — Prețul 230 Lei.